Lisämäärärahaesitys vuoden 2026 talousarvioon

SL 28.10.2026 § 136

Valmistelija

sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen, puh. 0440 555 250, koulutuspäällikkö Auli Saarinen, puh. 0440 555 332 , varhaiskasvatuspäällikkö Sofia Hoff, puh. 044 349 3132 ja controller Renea Laine, puh. 040 675 7863

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan vastuualuetasolla ulkoisen toimintakatteen ylittyessä 0,5 prosentilla on tehtävä talousarviomuutosesitys kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle mahdollisimman aikaisin.

Talousarviossa vuodelle 2026 varatut määrärahat varhaiskasvatuksen ja koulutuksen yksiköiden osalta ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Vuoden 2026 toteumaennusteen perusteella sivistystoimen vastuualueen ulkoinen toimintakate ylittää talousarvion yli 0,5 prosenttua, minkä vuoksi vuoden 2026 talousarvioon esitetään lisämäärärahaa.

Varhaiskasvatuksen vuoden 2026 talousarvioon on varattu 6 251 745 euroa henkilöstökuluihin. Henkilöstökulujen toteuma vuodelle 2026 arvioidaan olevan 7 120 000 euroa, joka tarkoittaa noin 858 000 euron ylitystä talousarvioon nähden. Ylitys selittyy seuraavilla tekijöillä:

- Talousarviota laadittaessa menojen arvioitiin toteutuvan reilusti pienempänä.
- **Lapsimäärien kasvu** talousarvion laadintahetkeen verrattuna on lisännyt varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssien tarvetta.
- **Vuorohoitotarpeen kasvu** on edellyttänyt lisähenkilöstön palkkaamista, jotta lasten hoidon tarpeisiin pystytään vastaamaan ja turvaamaan eri vuorokaudenaikoina.
- **Lasten tuen tarpeen kasvu.** Lasten yksilöllisten tuen tarpeiden huomioiminen edellyttää lisähenkilöstöä ja riittävän henkilöstömitoituksen turvaamista lapsiryhmissä
- **Lasten hoitoaikojen pidentyminen.** Pidemmät hoitoajat edellyttävät henkilöstön työvuorojen mukauttamista lasten läsnäoloaikojen mukaisesti, mikä kasvattaa henkilöstökustannuksia ja lisää henkilöstökulujen toteumaa talousarvioon nähden.
- **Ennakoimattoman pitkät sairauspoissaolot ja perhevapaat** ovat lisänneet sijaisten tarvetta ja kasvattaneet henkilöstökustannuksia. Poissaolojen ajankohtaa ja kestoa ei ole ollut mahdollista ennakoida talousarviota laadittaessa, ja sairauspoissaolot ovat osoittautuneet poikkeuksellisen pitkiksi. Esihenkilöiden mukaan yhtenä haasteena on työntekijöiden hoitoon pääsyn vaikeus, mikä johtuu muun muassa pitkistä leikkausjonoista. Tämä on osaltaan pidentänyt sairauspoissaolojen kestoa. Poissaolojen ajalta maksettavien palkkojen lisäksi on jouduttu maksamaan palkkaa sijaisille, jotta riittävä henkilöstöresurssi ja toiminnan jatkuvuus on voitu turvata. Tästä on aiheutunut tilapäisesti jopa kaksinkertaisia palkkakustannuksia, mikä on kasvattanut henkilöstökulujen toteumaa talousarvioon verrattuna.

Koulutuksen vuoden 2026 talousarvioon on varattu 14 983 196 euroa henkilöstökuluihin. Henkilöstökulujen toteuma vuodelle 2026 arvioidaan olevan 15 637 000 euroa. Henkilöstökulujen ylityksen arvioidaan olevan noin 653 000 euroa vuoden 2026 osalta. Ylitys selittyy seuraavilla tekijöillä

- Talousarviota laadittaessa menojen arvioitiin toteutuvan hyvin pienellä marginaalilla. Toimintavuoden aikana perusopetuksen ja lukion kustannukset ovat kuitenkin kasvaneet ennakoitua enemmän. Menojen kasvuun ovat vaikuttaneet erityisesti henkilöstökulujen ja koulukuljetuskustannusten nousu sekä oppimisen tuen järjestämisestä aiheutuneet lisäkustannukset.

- Oppimisen tuen tarpeisiin vastaaminen on edellyttänyt henkilöstöresurssien lisäämistä opetusryhmiin, jotta opetuksen edellyttämät joustavat opetusjärjestelyt voidaan toteuttaa. Lisäksi oppilasmäärien ja tuen tarpeiden muutokset ovat johtaneet tilanteisiin, joissa olemassa olevien opetusryhmien puitteissa opetusta ei ole ollut mahdollista järjestää tarkoituksenmukaisesti, vaan on jouduttu perustamaan uusia opetusryhmiä. Näillä muutoksilla on ollut suora vaikutus erityisesti henkilöstökustannuksiin.

    - Konkreettisena esimerkkinä on Lapinjärven kanssa tehtyyn yhteiseen koulusopimukseen perustuva oppilasmäärän kasvu. Oppilaita on tullut ennakoitua enemmän erityisesti erityisopetukseen. Ryhmäkokorajoituksen vuoksi Harjurinteen kouluun on tämän seurauksena jouduttu perustamaan lisäryhmä, mitä ei ollut voitu ennakoida talousarviota laadittaessa.

    - Myös Koskenkylän koulun esiopetuksessa oppilasmäärän kasvu on aiheuttanut ennakoimattoman lisäresurssitarpeen. Esiopetusryhmän koko ylitti ryhmäkokosuosituksen jo keväällä, ja oppilasmäärän kasvu jatkui syksyllä. Tämän vuoksi opetuksen järjestäminen on edellyttänyt uuden opetusryhmän perustamista.

- Kokonaisuutena perusopetuksen ja lukion kulujen kasvu muodostuu siten sekä yleisestä kustannusten noususta että ennen kaikkea toimintavuoden aikana syntyneistä, talousarviota laadittaessa ennakoimattomista opetuksen järjestämiseen liittyvistä lisäresurssitarpeista. Oppilasmäärien ja oppimisen tuen tarpeiden muutoksiin on ollut välttämätöntä reagoida kesken toimintavuoden, mikä on kasvattanut erityisesti henkilöstö- ja koulukuljetuskustannuksia.

Lisämäärärahatarve varhaiskasvatuksen osalta on 693 000 euroa vuodelle 2026. Osa 858 000 euron kokonaisylityksestä katetaan maksetun kotihoidon tuen säästöillä. Lisämääräraha jaetaan palkkakulujen suhteessa kustannuspaikoille.

Lisämäärärahatarve koulutuksen osalta on 653 000 euroa vuodelle 2026. Koulutuksen osalta myyntituottojen sekä saatujen tukien ja avustusten osalta jäävät talousarviota pienemmiksi. Tämän alituksen kattaa kuitenkin muiden toimintakulujen osalta arvioitu syntynyt säästö, joten lisämääräraha tarve kohdistuu pelkästään henkilöstökustannuksiin.

Esittelijä — Sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen

Ehdotus — Sivistyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2026 talousarvioon varhaiskasvatuksen yksikölle myönnetään 693 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin

sekä koulutuksen yksikölle myönnetään 653 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin.
Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Käsittely
Controller Renea Laine oli laatinut yhteenvedon lisämäärärahan tarpeen syistä ja esitteli sen lautakunnalle yhdessä koulutuspäällikön ja varhaiskasvatuspäällikön kanssa.

Oheismateriaali: yhteenveto

Päätös

Sivistyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2026 talousarvioon varhaiskasvatuksen yksikölle myönnetään 693 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin sekä koulutuksen yksikölle myönnetään 653 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin.
Pykälä tarkastettiin välittömästi.

KH 02.11.2026
963/02.02.02/2026

Oheismateriaali: yhteenveto

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth

Ehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2026 talousarvioon varhaiskasvatuksen yksikölle myönnetään 693 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin sekä koulutuksen yksikölle myönnetään 653 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös